

22.02.2024

POL-2024-13024

Sisäministeriö
Rajavartiolaitoksen esikunta
Oikeudellinen osasto
hanna.kauppinen@raja.fi

VN/1113/2023, VN/1113/2023-SM-3

Poliisihallituksen lausunto hallituksen esitysluonnoksesta laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Sisäministeriön rajavartio-osasto on pyytänyt Poliisihallituksen lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi rajavartiolakia, henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annettua lakia ja eräiden alusten ja niitä palvelevien satamien turvatoimista ja turvatoimien valvonnasta annettua lakia.

Esityksen tarkoituksena on mahdollistaa nykyaikaisen teknologian hyödyntäminen rajaturvallisuuden ylläpitämisessä ja muissa keskeisissä Rajavartiolaitoksen lakisäätöissä tehtävissä.

Esityksessä ehdotetaan Rajavartiolaitoksen suorittaman teknisen valvonnan tarkoituksen ja käyttöalueen laajentamista. Rajavartiolain sääntelyä täydennettäisiin niin, että Rajavartiolaitos voisi suorittaa teknistä valvontaa rajan läheisyyden, Suomen merialueen, rajanylityspaikan ja sen välittömän läheisyyden lisäksi myös yleisemmin merialueella, ilmatilassa sekä Rajavartiolaitoksen hallinnassa olevilla alueilla ja niiden välittömässä läheisyydessä.

Teknisen valvonnan tarkoituksena voisi olla rajavalvonnan lisäksi myös rajaturvallisuuden ja rajajärjestyksen ylläpitäminen, Rajavartiolaitokselle säädetyn valvontatehtävän suorittaminen tai Rajavartiolaitoksen toiminnan suojaaminen. Muutoksilla pyrittäisiin vastaamaan muuttuneen toimintaympäristön vaatimuksiin.

Rajavartiolakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi sääntely radioteknisestä valvonnasta. Rajavartiolaitoksella olisi oikeus havaita, paikantaa, tunnistaa, yksilöidä ja seurata radiotaajuisia sähkömagneettisia aaltoja ja radiolaitteita.

Toimivaltuutta voitaisiin käyttää rajan läheisyydessä, merialueella, meren rannikolla, ilmatilassa, rajanylityspaikalla ja sen välittömässä läheisyydessä sekä Rajavartiolaitoksen hallinnassa olevalla alueella ja sen välittömässä

läheisyydessä rajavalvonnan, rajaturvallisuuden ylläpitämisen, rajajärjestyksen ylläpitämisen tai Rajavartiolaitoksen toiminnan suojaamisen kannalta tarpeellisen tilannekuvan muodostamiseksi.

Esitys liittyy Rajavartiolaitoksen teknisen ulkorajavalvonnan uudistamishankkeeseen sekä uusien ulkovartiolaivojen ja valvontalentokoneiden hankintaan.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi, että Rajavartiolaitoksella olisi oikeus suorittaa radioteknistä valvontaa kadonneeksi ilmoitetun tai muutoin hädässä olevan henkilön paikantamiseksi.

Lausunto

Poliisihallitus kannattaa laadittua luonnosta hallituksen esitykseksi laiksi rajavartiolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi.

Poliisihallituksen näkemyksen mukaan radioteknisellä valvonnalla ei ole vaikutusta viranomaisten välisiin toimivaltasuhteisiin tai vastuisiin. Ensisijaisesti kyseessä on Rajavartiolaitoksen tarpeisiin rakennettava valvontakyky, joka olisi muiden viranomaisten hyödynnettävissä erikseen säädetyin mukaisesti.

Poliisihallitus pitää tärkeänä, että radioteknisen valvonnan suorituskyky liitetään osaksi Rajavartiolaitoksen olemassa olevia operatiivisen kenttätoiminnan ja tilannekuvatoiminnan prosesseja ja johtamista. Näin toimimalla varmistetaan uuden suorituskyvyn tehokas käyttö ja hyödyntäminen Rajavartiolaitoksen perustehtävän suorittamisessa sekä antaessa virka-apua etsintä- ja pelastustehtävissä muille viranomaisille, kuten poliisille ja pelastusviranomaisille.

Poliisihallitus korostaa, että yksittäisen viranomaisen suorituskyvyn lisäämiseen liittyviä seikkoja on tarkoituksenmukaista tarkastella kokonaisvaltaisemmin erityisesti sisäisen turvallisuuden vastuuviranomaisten osalta. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmassa (20.6.2023) Vahva ja välittävä Suomi todetaan, että (s.180) poliisin, tullin ja rajavartiolaitoksen PTR-yhteistyötä kehitetään edelleen sekä huolehditaan niiden toimintaedellytyksistä ja toimivaltuuksista.

Sisäiseen turvallisuuteen liittyvien uhkien torjunnan kannalta on oleellista eri toimijoiden tiedonhankintaan, -hyödyntämiseen ja -vaihtoon liittyvät toimivaltuudet ja mahdollisuudet ovat riittävän laajat, ainakin vakavimpien sisäisen turvallisuuden uhkien torjunnassa, rikosten estämisessä, selvittämisessä ja paljastamisessa. Poliisihallitus katsookin, että esimerkiksi juuri nyt tarkasteltavan suorituskyvyn mahdollisuuksia olisi perusteltua tarkastella laajemminkin, esimerkiksi rikostiedustelua koskevan säädösvalmistelun yhteydessä.

Poliisijohtaja

Sanna Heikinheimo

Poliisitarkastaja

Tuomas Pöyhönen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 22.02.2024 klo 18:50. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaimosta.

Liitteet

Kirjoita tähän

Jakelu

Kirjoita tähän tai valitse Muut toiminnot - Jakelu, Tiedoksi, Läsnä

Tiedoksi

Kirjoita tähän tai valitse Muut toiminnot - Jakelu, Tiedoksi, Läsnä